

Temat

Pielęgnacja rany pooperacyjnej po zabiegu ginekologicznym

Prowadzący

Położna Oddziału Położniczo – Ginekologicznego

Odbiorcy

- Pacjentka
- Rodzina i opiekunowie pacjentki

Cel

Pozyskanie wiedzy i umiejętności na temat postępowania z raną pooperacyjną po zabiegu ginekologicznym, co przyczyni się do zwiększenia wiedzy pacjentki oraz zmniejszenia odczuwanego niepokoju, a także zmniejszenia ryzyka zakażenia rany pooperacyjnej.

Pacjentka posiada wiedzę na temat:

- Jak dbać o ranę po ginekologicznym zabiegu operacyjnym
- Jakie czynności należy bezwzględnie wykonywać
- Jak rozpoznać że doszło do zakażenia rany po ginekologicznym zabiegu operacyjnym
- W jakim czasie rana pooperacyjna powinna się zagoić.

Miejsce	Czas zajęć	Metody i techniki
Sala chorych	30 minut w trakcie dyżuru	• wykład • rozmowa indywidualna

Zakres edukacji

Edukacja pacjentki:

- omówienie etiologii schorzenia w zakresie przebiegu i powikłań,
- ukazanie konieczności zmiany stylu życia oraz poprawa kontroli czynników ryzyka,
- zwiększenie aktywnego udziału w procesie pielęgnacyjnym, leczniczym i rehabilitacyjnym
- wyjaśnienie zakresu oraz konsekwencji trwałych deficytów,
- zwiększenie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.

Edukacja rodziny i opiekunów:

- nauka czynności pielęgnacyjnych i rehabilitacyjnych,
- instruktaż w zakresie przygotowania zaplecza socjalnego,
- podanie informacji o możliwości uzyskania wsparcia,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,

Plan edukacji

- Rozpoczęcie zajęć – zaprezentowanie się osoby prowadzącej zajęcia.
- Wykład.
- Pytania i dyskusja.
- Podsumowanie kwestii poruszanych na zajęciach.
- Ocena zapamiętanych przez uczestników zajęć treści.
- Zakończenie edukacji.

Treść wykładu

Interwencja chirurgiczna jest często niezbędna w przypadku nowotworów ginekologicznych. Rany po tego typu operacjach, z uwagi na ich położenie, wymagają szczególnej higieny. Od tego jak będziemy o nie dbać zależy, jak szybko się zagoją i czy wystąpią powikłania. O każdą ranę po zabiegu operacyjnym należy dbać podobnie. Ważne jest utrzymanie opatrunku na ranie w czystości i suchości.

Należy wymienić opatrunek gdy jest wilgotny, zabrudzony, odklejony. W czasie zmiany opatrunku stosuje się specjalne preparaty do odkażania, dezynfekcji ran – powinny to być preparaty nie zawierające alkoholu, który działa drażniąco na ranę oraz jałowe opatrunki. Osoba, która zmienia opatrunek, musi zadbać o higienę rąk – umyć i osuszyć je czystym jednorazowym ręcznikiem. Nie wolno dotykać tych części opatrunku, które przylegać będą bezpośrednio do rany. Rany po zabiegach ginekologicznych leżą w takiej okolicy ciała, gdzie są bardzo licznie skolonizowane drobnoustroje – gronkowce, paciorkowce, *Escherichia coli* i inne pałeczki Gram ujemne, a są to bakterie często wywołujące zakażenia ran. Dlatego rany w tej okolicy muszą być szczególnie zadbane od strony higienicznej.

Istotne znaczenie ma codzienna higiena osobista. Należy myć się pod prysznicem i unikać kąpieli w wannie. W czasie mycia należy uważać na opatrunek – w miarę możliwości go nie zamoczyć, innym rozwiązaniem jest zabezpieczenie rany specjalnym wodoodpornym opatrunkiem. W razie zamoczenia opatrunek trzeba zmienić na czysty i suchy.

Ważna jest też zmiana bielizny osobistej i w razie potrzeby pościelowej, dbanie o czystość w otoczeniu osoby po zabiegu, a także o świeże powietrze. To nieprawda, że pacjenci po zabiegu nie powinni się myć czy wietrzyć pomieszczeń, bo powinni mieć ciepło.

Jednym z powikłań po operacji jest zakażenie rany. Objawy zakażenia to zaczerwienienie, obrzęk, podwyższona ciepłota w operowanej okolicy, opóźnione gojenie się rany, wysięk, dyskomfort, ból.

Objawy te można dosyć łatwo zaobserwować w czasie zmiany opatrunku, ważne są też odczucia osoby po operacji.

W przypadku stwierdzenia powyższych objawów należy szybko skontaktować się z lekarzem, który zaleci specjalny sposób postępowania i przepisze leki zwalczające zakażenie (antybiotyki). Nie należy stosować antybiotyków czy maści z antybiotykami na własną rękę.

Rana po zabiegu powinna się zagoić w ciągu około siedmiu dni. Jednak okres gojenia zależy od wielu czynników, m.in. stanu zdrowia pacjenta, choroby podstawowej i chorób dodatkowych, leczenia – niektóre leki wpływają na stan skóry, a tym samym mogą opóźniać gojenie.

Jeśli rana nie zagoi się w odpowiednim czasie, należy zasięgnąć porady lekarza, jeśli nie ma objawów zakażenia być może opóźnione gojenie jest spowodowane skłonnościami operowanej osoby i dodatkowymi czynnikami.

Nie da się przyspieszyć procesu gojenia. Dodatkowo warto pamiętać, że siedem dni to czas na zamknięcie się rany, czyli cięcia na skórze. Powrót skóry i okolicznych tkanek do kondycji sprzed zabiegu zajmuje więcej czasu, może potrwać nawet kilka miesięcy. Dlatego w okresie nawet do pół roku po operacji należy unikać wysiłku, dźwigania, cięższych prac.

Warto w tym czasie zadbać o ogólną kondycję całego organizmu i stan skóry – odpoczywać, odpowiednio się odżywiać, nawilżać skórę odpowiednimi kremami czy balsamami, ruszać się, stosować odpowiednią rehabilitację.

Metody oceny skuteczności przeprowadzonych zajęć edukacyjnych

Sprawdzenie przez położną kontrolowania rany pooperacyjnej.

Pytania kontrolne:

1. Czy wiesz jak dbać o higienę osobistą?
2. Czy wiesz jak kontrolować stan rany pooperacyjnej?
3. Jakie znasz objawy zakażenia rany?

Literatura

Pielęgowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii, Maria Rabiej, Barbara Mazurkiewicz, wyd. 1 (2018), PZWL Wydawnictwo Lekarskie